

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ХРИСТО ТЕРЗИЙСКИ
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Ул. „6-ти септември“ №29
Гр. София 1000

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТЕРЗИЙСКИ,

Обръщам се към Вас по повод на публикувания за обществено обсъждане Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи, приет с Постановление № 207 на Министерския съвет от 2014 г.

Бих искала да изразя становището си във връзка с §2, т. 2, с която се предвижда създаването на нова т. 13 в ал. 2 на чл. 45 от Правилника за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи.

Разпоредбата на чл. 45, ал. 2 регламентира дейностите, които извършва Главна дирекция „Гранична полиция“, като към досега предвидените дейности, с проекта се предвижда добавянето на „контрол по спазване на правилата за движение в района на международните летища, както и проверка по отношение на контрола по спазване на правилата за движение в автоматизирана информационна система на МВР за невръчени електронни фишове и за наложени наказания глоба, незаплатени в срока за доброволно плащане, тяхното връчване и предоставяне на възможност за заплащане на глобите на място в зоните на граничните контролно-пропускателни пунктове, изградени на международни шосейни пътища“.

Видно от мотивите на проекта, е установена необходимост от подобряване дейността на службите за контрол, свързана с връчване на електронни фишове и предоставяне на възможност за заплащане на глоби. Поради това се предоставя горепосочената правна възможност на служителите на Главна дирекция „Гранична полиция“. Отбелязва се, че по този начин ще се постигне засилване на контрола на движението по пътищата, както и повишаване на събираемостта на наложените наказания глоба. Също така ще се предостави възможност за тяхното заплащане от собствениците или ползвателите на моторни превозни средства на място в зоните на ГКПП, изградени на международни шосейни пътища.

С оглед на така предложеното изменение на Правилника, бих искала да припомня Определение № 13906 от 10.11.2020 г. на Върховния административен съд, в което е изрично е посочено, че предвид трайната съдебна практика на Конституционния съд, на Европейския съда по правата на човека и на Съда на Европейския съюз, обстоятелството, че държавата не може да изпълни задължението си по връчване на електронни фишове и на наказателни постановления, издадени въз основа на Закона за движението по пътищата, както и да събира вземанията си по тях, по никакъв начин не може да бъде основание за възпрепятстване на правото на напускане на страната.

В тази връзка и оглед отправеното от мен искане до Конституционния съд за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. чл.171, т.1, б. „д“

и т. 2, б. „к“ от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), по което е образувано конституционно дело и е допуснато за разглеждане от съда по същество, считам, че изменението, което се предлага, не съдържа достатъчно гаранции за правата на гражданите, които се намират на гранично-контролно пропускателните пунктове на Република България и са се насочили към напускане на страната било по работа, било за почивка или за решаване на здравословен проблем.

Както вече посочих, без съмнение неизрядните водачи следва да бъдат санкционирани съгласно законовите разпоредби и глобите, които се налагат, да бъдат своевременно събирани, но е необходимо много внимателно да се следят както измененията, така и прилагането на нормативната уредба в тази сфера в контекста на упражняването на конституционните права на гражданите.

В тази връзка ще посоча, че така, както е формулиран, предложеният текст на §2, т. 2, включващ „контрол по спазване на правилата за движение, проверка по отношение на контрола по спазване на правилата за движение в автоматизирана информационна система на МВР за невръчени електронни фишове и за наложени наказания глоба, незаплатени в срока за доброволно плащане, тяхното връчване и предоставяне на възможност за заплащане на глобите на място“, не гарантира, че няма да се препятстват гражданите да напуснат страната, когато се намират на гранично-контролно пропускателните пунктове с оглед на вече установената практика, по която се произнесе и Върховният административен съд.

Всъщност остава неясно дали освен проверката за невръчени фишове и неплатени глоби, служителите на Главна дирекция „Гранична полиция“ ще прилагат и принудителните административни мерки, за чиято противоконституционност при наличието на незаплатени глоби в срока за доброволно изпълнение вече сезирах Конституционния съд, чието решение по казуса се очаква. Събирането на неплатени глоби на границата и обвързването на тяхното плащане с правото да напуснеш пределите на страната, е неприемливо и не оправдава ограничаването на правата, предвидени в конституционната разпоредба. Не оспорвам, че прилагането на принудителни административни мерки е обосновано в случаите на тежки нарушения, при които се застрашават живота и здравето на гражданите, както и за да се осигури безопасността на движението по пътищата. В този смисъл санкционирането на нарушителите има важен превантивен ефект. Налагането на такива санкции на основание на несъбрани глоби, което не е административно нарушение обаче, е неоправдано и води до нарушаване на конституционни права на гражданите.

Отново ще насоча вниманието към разпоредбата на чл. 35, ал. 1 от Конституцията на Република България, съгласно която всеки има право свободно да избира своето местожителство, да се придвижва по територията на страната и да напуска нейните предели. Правото да се напуска страната може да се ограничава със закон, само за защита на изключително важни обществени интереси – от естеството на националната сигурност и народното здраве или за защита на правата и свободите на други граждани.

В случая предлаганите изменения, освен че не са насочени към защита на подобни важни обществени интереси, не са в закон, а в Правилника за устройството и дейността на Министерството на вътрешните работи. Но дори да бъдат предвидени в закона, подобни изменения са в противоречие и с правото на Европейския съюз.

По отношение на връчването на документи от страна на органите, осъществяващи контрол по спазване на правилата за движение, проблеми има в случаите, когато граждани не са били уведомени за издадените наказателните постановления по надлежния ред, както и когато имат невръчени фишове.

С предлаганите промени на практика се допуска едва на гранично-контролно пропускателните пунктове да се установи проблема с невръчени фишове, наказателни постановления или неплатени глоби. По този начин гражданите биха

могли да се окажат в ситуация да не могат да продължат пътуването си, без всъщност да им е била дадена възможност да реагират спрямо установено по надлежния ред извършено от тях нарушение на Закона за движение по пътищата и на практика няма да могат адекватно да упражнят правото си да обжалват. Не само това, а и биха могли да възникнат за тях затруднения при преценката дали са изтекли давностните срокове относно наложената глоба.

А дори да могат да продължат пътуването си, ще трябва да реагират в установените от закона срокове, когато всъщност са се насочили към напускане на страната поради лични или служебни причини. Създаването на подобни затруднения би могло да се отрази на правото им на защита, което трябва да упражнят в определен срок. Нещо повече, ако напускат страната за по-дълъг период и не са подготвени за плащане на определената глоба на граничния пункт, а нямат намерение да обжалват, няма да могат да се възползват от възможността, която им дава чл. 189, ал. 9 от Закона за движението по пътищата да платят 70% от размера на глобата в определения в нормата 14-дневен срок.

В жалби до омбудсмана се сочи също за дефицити в системата за отчитане на платени/ неплатени глоби, когато, макар дадена глоба е вече платена, системата не го отчита и ако водачът не носи със себе си платежния документ, удостоверяващ плащането, също може да бъде санкциониран, при положение, че е бил изряден и е заплатил глобата.

В заключение, бих искала отново да потвърдя позицията си като омбудсман и защитник на правата на гражданите, че те имат право на законосъобразно, своевременно, точно и добросъвестно административно обслужване.

В тази връзка и с оглед изложеното, считам, че промените, предлагани с §2, т. 2 от проекта не установяват баланс между публичния интерес и конституционно закрепените права на гражданите и не съдържат достатъчно гаранции за възможностите на гражданите за упражняването на правото им на защита, когато са засегнати техни права и интереси. Поради това намирам, че промените, предлагани в §2, т. 2 от проекта следва да отпаднат.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**